

Dimitrie-Ovidiu BOLDUR**UNIVERSITARUL XENOPHON C. GHEORGHIU
ÎNTR-UN DOCUMENT DE ARHIVĂ**

La sfârșitul secolului al XIX-lea și la începutul celui de-al XX-lea, la catedrele de limbi clasice ale Facultății de Litere a Universității din Iași, au predat profesori cu o bună reputație în mediul universitar și intelectual. Universitari precum Nicolae Quintescu, Aron Densușianu, Alexandru Philippide, Ion M. Marinescu – de la catedra de limba și literatura latină sau Ioan Caragiani – la limba și literatura greacă, au avut o activitate prodigioasă sub cupola *Almei Mater* ieșene.

Decanul Ioan Caragiani, împreună cu profesorii Constantin Leonardescu, Alexandru D. Xenopol și Teohari Antonescu, în urma decesului titularului Aron Densușianu, au recomandat pentru suplinire, în septembrie 1901, pe Ion Dianu, profesor de limba latină la Seminarul central din București¹. Dianu (ulterior, conferențiar la Universitatea din București) nu primește suplinirea catedrei, fiind astfel recomandat *Xenophon C. Gheorghiu*, profesor de limba latină la cursul superior al Liceului Național din Iași². Ministerul publică concurs de agregare pentru catedra de limba și literatură latină în anii 1902 sau 1904, iar Gheorghiu prezintă, de fiecare dată, dosare de concurs pentru ocuparea postului respectiv.

Reproducem un document de arhivă³ în care sunt evidențiate principalele titluri din activitatea științifică a universitarului Gheorghiu, până în toamna anului 1904:

*„Direcțiunea Învățământului Secundar și Superior
Anul 1904, luna oct., ziua 4
Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice
Nr. 57294 din 6 oct. 1904
Registratura Generală*

Domnule Ministru,

Subsemnatul Xenophon C. Gheorghiu, profesor suplinitor de limba și literatura latină la Facultatea de litere din Iași, vin respectuos a vă ruga, conform articol 58 din Regulamentul pentru numirea profesorilor universitari, să binevoiți a mă înscrie printre concurenții la susnumita catedră, scoasă la concurs pe ziua de 5 octomvrie a.c.

Totodată, conform art. 59 din acelaș Regulament, am onoare a vă trimite 2 exemplare din memoriul de titlurile și lucrările mele, diploma de doctor în litere, precum și un număr îndestulător din scrierile mele pentru membrii cari compun senaturile universitare din București și Iași, și anume:

- 1) 24 exemplare din: «Încercări critice de literatură franceză»;*
- 2) 15 exemplare din: «Rolul și condițiunea femeilor» [publicată, într-o broșură, sub titlul Rolul și Condițiunea femeii în cele mai însemnate epoce din antichitate, Iași, 1895 – n. n., D.-O. B.];*
- 3) 42 exemplare din: «Antologia latină» [I vol., Iași, 1893 – n. n., D.-O. B.];*

4) 42 exemplare din: «*Studiu după corespondența lui Cicerone*» și

5) 42 exemplare din: «*Praecepta insigniora litteraria*».

Binevoiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea prea osebitei mele considerațiuni.

Xenophon C. Gheorghiu
Iași în 4 octomvrie 1904

Dsale

Dlui Ministru de Culte și Instrucțiune Publică București”.

Catedra este suplinită în continuare de Gheorghiu⁴, fiind necesară altă recomandare din partea Consiliului profesoral în anul 1907⁵. În urma publicării unei noi vacanțe a catedrei de limba și literatura latină, pentru concursul organizat în vederea ocupării postului se înscriu, în noiembrie 1910, Petru Mihăileanu și același Xenophon Gheorghiu⁶. Câștig de cauză a avut ultimul, apreciindu-se că „recomandarea ca agregat definitiv a lui Mihăileanu de către I. Caragiani și Al. Philippide nu poate fi susținută cu argumente, deoarece acesta nu are lucrări de valoare, iar Gheorghiu are asemenea articole și lucrări, fiind deja de 10 ani suplinitor al catedrei”⁷.

Postul de la această catedră a fost ocupat de Xenophon Gheorghiu, până la numirea ca profesor titular, la Universitatea ieșeană, a lui Ion M. Marinescu, în anul 1920.

¹ Arhivele Naționale Iași (ANI), Fond Facultatea de Litere, Dosar nr. 46/1900, f. 123.

² Ibidem, Dosar nr. 48/1901-1902, f. 20.

³ Arhivele Naționale Bacău (ANB), Colecția Documente, Pachet XII, doc. 65.

⁴ *Anuarul Universității din Iași, pe Anii Școlari 1904-1905 și 1905-1906*, Iași, 1907, p. 42-43.

⁵ După informațiile regăsite în documentele de arhivă, I. Dianu a funcționat sau a avut o nouă tentativă de a preda la Iași, în anul universitar 1906-1907 (ANI, Fond Rectoratul Universității, Dosar nr. 708/1906-1907, f. 90 și Dosar nr. 711/1906-1907, f. 85). În anii 1907-1909, Gheorghiu a publicat, printre altele, *Studiu critic asupra tractatului lui Cicerone intitulat De Officiis*, Iași, 1907; *Arta dramatică și Împărțirile Teatrului vechiu la Romani*, Iași, 1908, și un „text latinesc întovărășit de note critice și explicative” la: Publius Vergilius Maronis, *Bucolica*, Iași, 1909.

⁶ ANI, Fond Rectoratul Universității, Dosar nr. 743/1909-1910, f. 380.

⁷ Ibidem, Dosar nr. 779/1911, f. 8 și 9. Din cele 10 voturi acordate, șase sunt pentru Gheorghiu, trei pentru Mihăileanu, iar unul dintre profesori se abține (ibidem, f. 10). Petru Mihăileanu decedează în condiții tragice, în urma accidentului feroviar dintre Bârnova și Ciurea, la 1 ianuarie 1917.